

Správa z kongresu EAsDEC 2025, Liverpool, 5.–7. júna 2025: slovenský hlas na európskom fóre očných komplikácií diabetu – výzvy, dôkazy a príležitosti na križovatke výskumu a praxe

Adriana Ilavská

Diabetologická a metabolická ambulancia Medispektrum s.r.o., Bratislava

✉ MUDr. Adriana Ilavská, PhD., MBA, MPH | ilavska@medispektrum.com | www.medispektrum.com

Doručené do redakcie | Received 7. 7. 2025

V dňoch 5.–7. júna 2025 sa v Liverpoole v Spojenom kráľovstve uskutočnil 35. ročník kongresu **EAsDEC** (European Association for the Study of Diabetic Eye Complications), ktorý je oficiálnou študijnou skupinou EASD (European Association for the Study of Diabetes). Ide o najvýznamnejšie európske fórum zamerané výhradne na očné komplikácie diabetu – predovšetkým diabetickú retinopatiu (DR), diabetický makulárny edém (DME) a neuroretinopatiu.

Podujatie sa konalo v ikonickej historickej budove St. George's Hall v centre Liverpoolu, známej svojou výnimočnou architektúrou. Celý program – od odborných prednášok po spoločenské stretnutia – prebiehal v hlavnej koncertnej sále tejto neoklasicistickej stavby. Kongres privítal viac ako 300 účastníkov z 22 krajín, vrátane oftalmológov, diabetológov, výskumníkov, zástupcov verejného zdravotníctva a technologických spoločností.

Spríevodné odborné podujatie

Deň pred otvorením kongresu sa 5. júna 2025 uskutočnilo významné odborné stretnutie venované hodnoteniu 20 rokov pokroku v skríningu DR v Európe – **6th Diabetic Retinopathy Screening in Europe – Building on 20 years of Progress**. Stretnutie sa zameralo na implementáciu populačných programov, využitie umelej inteligencie, telemedicíny, zber dát a štandardizáciu procesov skríningu. Iniciatíva **Diabetic Retinopathy Screening in Europe**, založená v roku 2005, podporuje rozvoj skríningu DR prostredníctvom pravidelných stretnutí odborných lídrov a tvorcov zdravotnej politiky. Nadväzuje na St. Vincentské vyhlásenie (1990), ktoré stanovilo ambiciózne ciele pre starostlivosť o ľudí s diabetom – vrátane zníženia nových prípadov slepoty o tretinu do 5 rokov. Po úvodnej konferencii v Liverpoole (2005) sa odborníci z celej Európy stretli aj v Amsterdame, Gdansku, Manchestri a Belfast. Tieto podujatia mapovali pokrok v prevencii zrakových komplikácií, zdieľali najlepšiu prax a formovali smerovanie populačného skríningu. Rok 2025 tak symbolicky predstavuje 20. výročie Liverpoolskeho vyhlásenia – príležitosť zhodnotiť dosiahnuté výsledky a určiť konkrétne ďalšie kroky v spoločnom úsilí o zníženie výskytu slepoty spôsobenej diabetom.

Diskusie prebiehali medzi zástupcami odborných spoločností, poisťovní, poskytovateľov a politikov verejného zdravia. Účastníci ocenili možnosť porovnať systémy skríningu medzi krajinami a získať inšpiráciu pre domácu prax. Podujatia sa aktívne, ako zástupca slovenských pacientov a Slovenskej diabetologickej spoločnosti, zúčastnil MUDr. Jozef Lacka, PhD., MBA. Účastníci ocenili možnosť porovnať systémy skríningu medzi krajinami, diskutovať o praktických riešeniach a získať inšpiráciu pre domácu prax.

Odborný program kongresu a hlavné témy

- AI-asistovaný skríning DR a jeho presnosť v reálnych podmienkach
- využitie nemydriatických kamier a automatizovaného hodnotenia
- pokroky v liečbe diabetického makulárneho edému (anti-VEGF, kombinované terapie)
- experimentálny a translačný výskum
- výskum neurodegenerácie sietnice a včasných biomarkerov
- fenofibrát – účinná a nákladovo efektívna liečba diabetologickej retinopatie: výsledky štúdie LENS (Lowering Events in Non-proliferative retinopathy Study)

patrí medzi najnovšie klinické dôkazy podporujúce využitie fenofibrátu u pacientov s diabetickou retinopatiou bez potreby invazívnej liečby

- systémový manažment a očné komplikácie
- nové zobrazovacie metódy a patofyziológia
- edukácia pacientov a populačný skríning v primárnej starostlivosti

Slovenská odborná účasť

Slovensko sa na kongrese prezentovalo dvoma originálnymi vedeckými posterami, ktoré boli zaradené do sekcie **Diabetic Retinopathy Screening** a prezentované počas oficiálnej posterovej diskusie. Oba príspevky budú publikované v časopise European Journal of Ophthalmology.

- **Jozef Lacka et al (JAL s.r.o., Trnava): Factors affecting diabetic retinopathy screening: reality and the influence of patient education**

Retrospektívna analýza údajov vyše 95 000 pacientov s diabetom preukázala, že edukovaní pacienti absolvovali skríning DR významne častejšie než needukovaní, bez ohľadu na prítomnosť samotného

ochorenia. Štúdia zdôrazňuje význam patientského vzdelávania v zlepšovaní pokrytia skríningu.

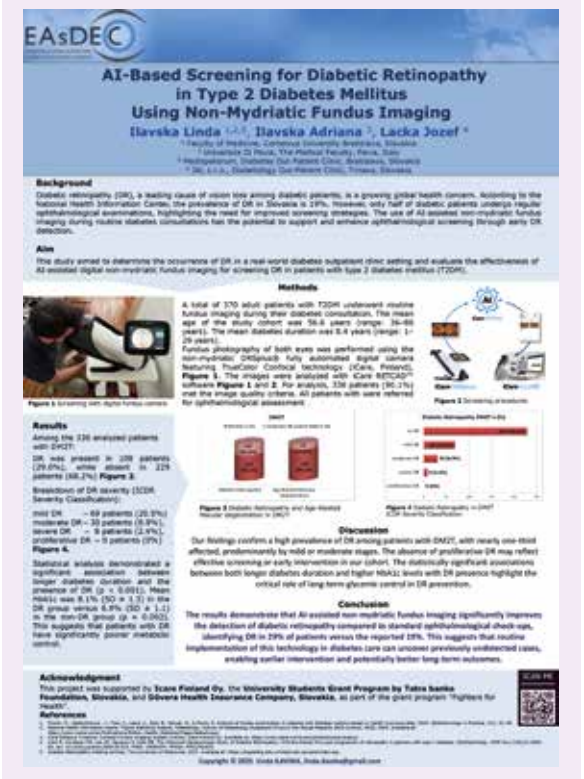
- **Linda Ilavská et al (LF UK Bratislava, Università di Pavia, Medispektrum Bratislava): Artificial Intelligence-based screening for diabetic retinopathy in Type 2 Diabetes Mellitus using non-mydratric fundus imaging**

Sledovanie 370 pacientov s DM2T v rámci pilotného projektu preukázalo, že AI-asistovaný skríning zachytil DR v 29 % prípadov, najmä v miernej a stredne ťažkej forme. Prítomnosť DR silne korelovala s vyšším HbA_{1c} a dlhším trvaním diabetu. Výsledky podporujú rutinné zavedenie tejto technológie do ambulantnej starostlivosti.

Najbližší ročník kongresu

36. ročník EAsDEC sa uskutoční v termíne 28.–30. mája 2026 v nórskom Osle. Výzva na abstrakty bude zverejnená koncom roka 2025. Kongres je ideálnym miestom pre odborníkov, ktorí sa venujú skríningu DR, výskumu očných komplikácií a inováciám v diabetológii, oftalmológii a zdravotníckych technológiách.

Obr. 1 | Linda Ilavská, Adriana Ilavská a Jozef Lacka prezentovali výsledky skríningových vyšetrení na diabetologických ambulanciách pomocou umelej inteligencie v skupine diabetikov 2. typu

Obr. 2 | Jozef Lacka a kolektív spracovali údaje o význame edukácie pri absolvovaní skríningových vyšetrení na prítomnosť diabetickej retinopatie

